

Số: /TTr-UBND

Hà Nội, ngày tháng năm 2023

TỜ TRÌNH

Về việc Dự thảo Nghị quyết sửa đổi quy định về phí thăm quan danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử, công trình văn hóa trên địa bàn thành phố Hà Nội đã được quy định tại Nghị quyết số 06/2020/NQ- HĐND ngày 07/7/2020.

Kính gửi: Hội đồng nhân dân Thành phố Hà Nội.

Thực hiện Chương trình kỳ họp cuối năm 2023 của Hội đồng nhân dân Thành phố, Ủy ban nhân dân Thành phố báo cáo, trình Hội đồng nhân dân Thành phố về việc Dự thảo Nghị quyết sửa đổi quy định về phí thăm quan danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử, công trình văn hóa trên địa bàn thành phố Hà Nội đã được tại Nghị quyết số 06/2020/NQ- HĐND ngày 07/7/2020 với các nội dung cụ thể như sau:

I. SỰ CẦN THIẾT BAN HÀNH VĂN BẢN

1. Đánh giá tình hình thực hiện Nghị quyết số 06/2020/NQ-HĐND ngày 07/7/2020 và Quyết định số 53/2016/QĐ-UBND ngày 28/12/2016 về việc ban hành các quy định thu phí, lệ phí trên địa bàn thành phố Hà Nội thuộc thẩm quyền Quyết định của Hội đồng nhân dân thành phố Hà Nội theo quy định của Luật phí và Lệ phí

- Hiện nay, trên địa bàn Thành phố Hà Nội có 10 điểm thu phí tham quan danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử công trình văn hóa: Văn Miếu- Quốc Tử Giám, Đền Ngọc Sơn, Nhà tù Hỏa Lò, Khu di tích Cổ Loa, Khu trung tâm Hoàng Thành Thăng Long, đền Quán Thánh, Làng cổ Đường Lâm, Chùa Thầy, Chùa Tây Phương, Chùa Hương. Các đơn vị đang thực hiện việc phí theo Thông tư 85/2019/TT-BTC ngày 29/11/2019, Nghị quyết 06/2020/NQ-HĐND ngày 07/7/2020 và Quyết định 53/2016/QĐ-UBND ngày 28/12/2016 của UBND Thành phố về việc ban hành các quy định thu phí, lệ phí trên địa bàn thành phố Hà Nội thuộc thẩm quyền Quyết định của Hội đồng nhân dân thành phố Hà Nội theo quy định của Luật phí và Lệ phí. Trong đó, Sở Văn hóa và Thể thao trực tiếp quản lý 03 di tích có thực hiện thu phí.

- Để triển khai một số nhiệm vụ quản lý và xây dựng đề án phí, lệ phí năm 2023, Sở Tài chính đã có văn bản số 1174/STC-QLG ngày 06/3/2023 và Sở Văn hóa và Thể thao có văn bản số 686/SVHTT-KHTC ngày 10/3/2023 gửi các Sở, ngành, đơn vị, quận, huyện, thị xã rà soát, bổ sung, sửa đổi các loại phí, lệ phí có phát sinh vướng mắc, bất cập trong quá trình thực hiện. Tuy nhiên, sau khi tổng hợp rà soát, Sở Văn hóa và Thể thao chỉ nhận được các văn bản đề nghị sửa đổi mức thu phí của Trung tâm Bảo tồn di sản Thăng Long – Hà Nội, Ủy ban nhân dân huyện Mỹ Đức và các đơn vị đang quản lý 03 di tích có thu phí tham quan

trực thuộc Sở Văn hóa và Thể thao. Tổng số các di tích lịch sử có khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện Nghị quyết 06/2020/NQ-HĐND và đề xuất điều chỉnh mức thu phí gồm: Văn Miếu – Quốc Tử Giám, Đền Ngọc Sơn, Nhà tù Hỏa Lò, Khu di sản Trung tâm Hoàng thành Thăng Long, di tích Cổ Loa và di tích thắng cảnh Hương Sơn (Chùa Hương).

- Trong những năm qua được sự quan tâm của Thành uỷ, Hội đồng nhân dân, UBND Thành phố và các ngành chức năng, các khu di tích này đã được đầu tư kinh phí để tôn tạo các hạng mục, công trình kiến trúc, và nâng cấp, chỉnh lý, bổ sung nhiều tài liệu, hiện vật cho các nội dung trưng bày, chuyên đề.

- Bên cạnh việc thực hiện tốt các hoạt động nhiệm vụ chuyên môn, các di tích cũng được đầu tư xây dựng các công trình phụ trợ, các không gian trưng bày hấp dẫn và chỉnh trang một số khu vực trong khuôn viên của đơn vị để thường xuyên tổ chức các hoạt động văn hóa, giáo dục, trưng bày, triển lãm, ... đáp ứng tốt nhu cầu của khách thăm quan. Hàng năm, để thu hút khách thăm quan trong và ngoài nước đến với các di tích, các đơn vị quản lý đã chú trọng việc thực hiện chỉnh lý, bổ sung những nội dung trưng bày cố định để tăng sự sinh động, hấp dẫn; đổi mới công tác giáo dục, truyền thông...; thường xuyên tổ chức các hoạt động trưng bày chuyên đề, trưng bày lưu động, triển lãm, giao lưu, tọa đàm với các nhà khoa học, các nhân chứng lịch sử, thi tìm hiểu về các di tích mà các đơn vị đang quản lý. Tăng cường nghiên cứu, đề xuất những mô hình tham quan, trải nghiệm di tích mới để thu hút khách tham quan, du lịch. Cả 06 di tích đều đã trở thành những điểm đến nổi bật trên bản đồ du lịch của Hà Nội.

- Với mức thu phí: 30.000 đồng/lượt theo quy định tại Nghị quyết 06/2020/NQ-HĐND ngày 07/7/2020 đối với các di tích Văn Miếu, Ngọc Sơn, Hỏa Lò, Hoàng Thành; 10.000 đồng/lượt với di tích Cổ Loa và 78.000đ/lượt với thắng cảnh Chùa Hương, nguồn kinh phí để đảm bảo cho công tác bảo tồn, phát huy các giá trị của di tích, cũng như tăng cường chất lượng phục vụ đón khách thăm quan còn gặp nhiều khó khăn, chưa đáp ứng được yêu cầu trong bối cảnh hiện nay.

- Với mục tiêu nâng cao giá trị, vị thế của các di sản đã được xếp hạng di tích Quốc gia đặc biệt, Quốc gia và di sản đã được UNESCO công nhận, thực sự trở thành những điểm đến tiêu biểu, gắn liền với hình ảnh của Thủ đô Hà Nội trên bản đồ du lịch Việt Nam, cũng như tôn vinh, phát huy các giá trị lịch sử, văn hóa, kiến trúc của các công trình trong lịch sử hình thành và phát triển của dân tộc, đưa các di tích trở thành điểm tham quan, học tập, nghiên cứu và giáo dục truyền thống yêu nước cho thế hệ sau, trong khi điều kiện nguồn ngân sách hỗ trợ hoạt động cho các đơn vị ngày càng hạn chế, các đơn vị ngày càng phải nâng cao mức độ tự chủ trong hoạt động. Việc đề xuất tăng phí cho các di tích là rất cần thiết nhằm tăng cường hiệu quả hoạt động trong việc khai thác và phát huy các giá trị của di tích cũng như đảm bảo nguồn kinh phí cho bộ máy quản lý các khu di tích trong thời gian tới.

2. Thực trạng hoạt động của các khu tích trong thời gian qua

2.1. Trung tâm hoạt động VHKKH Văn Miếu – Quốc Tử Giám (Di tích Văn Miếu – Quốc Tử Giám)

- Di tích Quốc gia Đặc biệt Văn Miếu - Quốc Tử Giám là một trong những quần thể kiến trúc lâu đời và quan trọng bậc nhất ở Hà Nội và là di tích Nho học lớn nhất ở Việt Nam. Trải qua gần một nghìn năm lịch sử, Văn Miếu - Quốc Tử Giám là di sản lịch sử văn hóa với những giá trị nổi bật: (1) Giá trị lịch sử, văn hóa: Văn Miếu - Quốc Tử Giám là một khu di tích gắn liền với lịch sử giáo dục khoa bảng Việt Nam thời quân chủ và nơi lưu giữ những giá trị văn hóa tinh thần của dân tộc Việt Nam: hiếu học, hiếu nghĩa, tôn trọng hiền tài...; (2) Giá trị về kiến trúc, nghệ thuật: Văn Miếu - Quốc Tử Giám là di tích lịch sử văn hóa có giá trị tiêu biểu về kiến trúc và nghệ thuật với nhiều di sản văn hóa quý giá, tiêu biểu là công trình Khuê Văn Các, biểu tượng của Thủ đô Hà Nội. Di tích Văn Miếu - Quốc Tử Giám hiện còn bảo tồn khối di vật nhiều về số lượng và đa dạng về chủng loại, các di vật hiện còn đều mang giá trị nghệ thuật cao như: hệ thống 82 bia tiến sĩ, tượng thờ, chuông đồng, long ngai, kiệu rước, hoành phi, câu đối, khám thờ,... (3) Giá trị của di tích trong cuộc sống đương đại: Văn Miếu - Quốc Tử Giám được coi là tài nguyên văn hóa cho du lịch Thủ đô Hà Nội. Nơi đây từ lâu vẫn được coi là một địa danh du lịch quan trọng bậc nhất của Thủ đô Hà Nội, một điểm tham quan “không thể bỏ qua”.

- Di tích Văn Miếu – Quốc Tử Giám là di tích được xếp hạng Di tích Quốc gia đặc biệt, 82 bia Tiến sĩ của Văn Miếu – Quốc Tử Giám còn là di sản tư liệu thế giới, bảo vật quốc gia, rất nhiều các hạng mục trong di tích đang bị xuống cấp rất nghiêm trọng và cần được sửa chữa thường xuyên. Việc duy trì các hoạt động với diện tích lớn (54.154,9 m²) đòi hỏi chi phí lớn. Bên cạnh đó, trong những năm qua, Trung tâm đã đầu tư xây dựng các công trình phụ trợ, các không gian trưng bày hấp dẫn và chỉnh trang khu vực Hồ Văn, vườn Giám sạch đẹp, thương xuyên tổ chức các hoạt động văn hóa, giáo dục, trưng bày, triển lãm... đáp ứng tốt nhu cầu của khách tham quan.

- Thực hiện Nghị quyết 09/NQ-TU của Thành ủy Hà Nội về phát triển công nghiệp văn hóa và hưởng ứng Hà Nội tham gia mạng lưới các thành phố sáng tạo, định hướng phát triển của di tích Văn Miếu – Quốc Tử Giám trong thời gian tới là đưa Văn Miếu – Quốc Tử Giám phát triển thành một Trung tâm hoạt động văn hoá thực sự với chương trình hoạt động được dự kiến theo nhiều cấp độ thời gian khác nhau (theo năm, quý, tháng, tuần), trong đó có cả các hoạt động ban ngày và buổi tối; trở thành một không gian sáng tạo của Thành phố Hà Nội; Số hoá toàn bộ các dữ liệu di sản và phát triển các ứng dụng tích hợp trên website hoặc cài đặt trên smartphone cho phép công chúng, khách tham quan tìm hiểu về di tích theo từng chuyên đề. Ứng dụng Công nghệ 4.0 trong tất cả các khâu khai thác hoạt động, từ quản lý, bán vé đến cung cấp dịch vụ tham quan, trải nghiệm cho du

khách; Xây dựng mạng lưới liên kết giữa Văn Miếu – Quốc Tử Giám với các điểm tham quan, du lịch có yếu tố di sản văn hoá trên địa bàn Thành phố Hà Nội (trước mắt liên kết trong nội thành, sau đó mở rộng ra các điểm di tích ở ngoại thành): áp dụng bán vé combo, quảng bá tour chuyên đề liên kết các điểm...

- Để thực hiện những nhiệm vụ này, đòi hỏi phải có nguồn lực tài chính lớn, trong điều kiện Văn Miếu không nhận ngân sách nhà nước, cần phải điều chỉnh tăng mức phí tham quan và có sự phân bổ nguồn thu để lại phù hợp.

2.1. Ban Quản lý di tích và danh thắng (Di tích Đền Ngọc Sơn)

- Di tích Đền Ngọc Sơn hiện nay do Ban quản lý di tích Danh Thắng (Ban) trực tiếp quản lý. Ngoài Đền Ngọc Sơn, Ban còn quản lý 07 điểm di tích khác, tuy nhiên chỉ có duy nhất di tích Đền Ngọc Sơn là điểm tổ chức thực hiện thu phí. Do đó mọi hoạt động phát sinh từ các điểm di tích còn lại đều được nguồn thu từ di tích đền Ngọc Sơn đảm bảo. Đặc biệt giai đoạn từ cuối năm 2019 đến đầu năm 2022, do ảnh hưởng bởi dịch Covid 19, di tích thường xuyên phải đóng cửa để thực hiện các biện pháp phòng chống dịch, nhất là trong năm 2021 di tích đóng cửa tạm dừng đón khách 02 đợt khiến nguồn thu bị suy giảm mạnh. Việc các di tích không mở cửa đón khách tham quan nhưng tại các điểm di tích do Ban trực tiếp quản lý (08 điểm di tích) vẫn phải duy trì các hoạt động thường xuyên để thực hiện nhiệm vụ được giao, bố trí đầy đủ các ca trực đảm bảo an toàn phòng cháy chữa cháy và bảo vệ tài sản, hiện vật tại mỗi di tích, chỉnh trang cảnh quan, cây xanh trong khuôn viên di tích, đảm bảo vệ sinh, bao sái...

- Những hoạt động nghiệp vụ cần được thực hiện hàng năm để đảm bảo chức năng, nhiệm vụ được giao của đơn vị gồm: duy trì các hoạt động thường xuyên phục vụ thu phí và các hoạt động chuyên môn nghiệp vụ, các hoạt động tăng cường phát huy giá trị di tích, đổi mới, nâng cao chất lượng phục vụ, đảm bảo phát huy giá trị mọi mặt của di tích quốc gia đặc biệt, như: chi phí tổ chức các hoạt động nghiên cứu khoa học, sưu tầm phát hiện giá trị di tích; lưu trữ tư liệu, bổ sung hồ sơ di tích, tư liệu hóa tư liệu; chi phí hướng dẫn, tổ chức bồi dưỡng về nghiệp vụ bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa; chi phí tổ chức các hoạt động văn hóa, hoạt động dịch vụ nhằm khai thác, phát huy giá trị di tích; chi phí cho công tác duy tu, duy trì, trang trí cây xanh, thảm cỏ; chi phòng chống mối mọt, bảo dưỡng tiêu bản rùa, cắt tỉa cây.... các hình thức phát huy giá trị di tích (giới thiệu trên phương tiện thông tin đại chúng, giới thiệu về di tích trên sách, báo, tạp chí...); tuyên truyền quảng bá di tích trong công chúng... đặc biệt là những hoạt động nâng tầm, quảng bá giá trị đặc biệt của di tích; các hoạt động trong khu vực di tích trong thời gian tổ chức phố đi bộ cuối tuần theo chủ trương của thành phố hiện nay và các nội dung khác có liên quan.

- Từ tháng 01/9/2016, Thành phố tổ chức phố đi bộ vào các ngày cuối tuần, theo đó, Ngọc Sơn mở cửa và phải bố trí lực lượng và các hoạt động phục vụ khách đến 22 giờ các tối thứ 6, thứ bảy, chủ nhật. Nhiệm vụ này làm tăng chi phí

nhưng không tăng thu do vào ban ngày thứ bảy và chủ nhật (là thời gian đông khách nhất trong tuần) thì lượng khách thăm theo đoàn giảm đi trông thấy do khó khăn trong việc di chuyển vào khu vực phố đi bộ. Như vậy, các khoản thanh toán cho cá nhân, chi phí phục vụ cho việc thực hiện công việc, dịch vụ và thu phí và các khoản chi khác liên quan cũng tăng do tăng nhân sự, tăng giờ làm thêm, tăng các hoạt động phục vụ. Thời gian và điều kiện làm việc của cán bộ, nhân viên ở đây có đặc thù: có những vị trí làm việc ngoài trời, và vị trí nào cũng cần liên tục có mặt, kể cả giờ nghỉ trưa. Với mức thu phí hiện tại, di tích chỉ đảm bảo chi trả mức thu nhập trung bình 4,7 triệu đồng/tháng/người tại khu vực trung tâm thành phố thì còn nhiều khó khăn, cần được điều chỉnh vào năm tới. Nhằm đảm bảo nguồn lực đầu tư cho công tác tu bổ, tôn tạo cũng như duy trì, bảo vệ cho 08 di tích trên địa bàn thuộc quản lý của đơn vị Ban Quản lý di tích danh thắng (là đơn vị đã được giao tự chủ chi thường xuyên), việc đề xuất tăng mức thu phí tại di tích là rất cần thiết.

2.3. Ban Quản lý di tích Nhà tù Hỏa Lò (Di tích Nhà tù Hỏa Lò)

- Ban quản lý Di tích Nhà tù Hỏa Lò là đơn vị sự nghiệp công lập tự đảm bảo chi thường xuyên từ năm 2019. Hàng năm, để thu hút ngày càng đông khách trong và ngoài nước đến tham quan, Ban Quản lý Di tích Nhà tù Hỏa Lò đã chú trọng việc thực hiện chỉnh lý, bổ sung nội dung trưng bày cố định để tăng sự sinh động, hấp dẫn; đổi mới công tác giáo dục, truyền thông...; Thường xuyên tổ chức các hoạt động trưng bày chuyên đề, trưng bày lưu động, triển lãm, giao lưu với nhân chúng, thi tìm hiểu về di tích lịch sử Nhà tù Hỏa Lò, tổ chức các buổi Lễ dâng hương, báo công, kết nạp đảng viên, đoàn viên...

- Trong thời gian qua, di tích đã không ngừng nỗ lực để đảm bảo hoàn thành các chỉ tiêu kế hoạch được giao trong điều kiện chưa có sự chuẩn bị căn cơ như: tích lũy tài chính ... Điều này ảnh hưởng không nhỏ đến các hoạt động chuyên môn như sưu tầm, chỉnh lý trưng bày, duy tu bảo trì hệ thống cơ sở vật chất trang thiết bị của đơn vị, đặc biệt là đời sống của cán bộ viên chức, người lao động (CBVC & NLĐ).

- Việc thực hiện cơ chế tự chủ chi thường xuyên còn gặp nhiều khó khăn do nguồn thu của Di tích chủ yếu từ nguồn thu bán vé tham quan. Năm 2020, 2021 do ảnh hưởng của dịch Covid 19 đơn vị đã phải nhiều lần đóng cửa, tạm dừng hoạt động đón tiếp khách tham quan. Nguồn thu bị giảm sút nghiêm trọng đơn vị đã phải cho toàn bộ HĐLĐ nghỉ việc, đời sống của CBVC Di tích Nhà tù Hỏa Lò gặp nhiều khó khăn. Ngoài tiền lương cơ bản không có khoản thu nhập tăng thêm nào khác. Điều này đã ảnh hưởng không nhỏ đến hiệu quả làm việc của CBVC và các hoạt động bảo tồn, phát huy giá trị của Di tích. Mặt khác, Di tích lịch sử Nhà tù Hỏa Lò được xây dựng đã hơn 100 năm, trước tác động của môi trường, không khí nên rất cần được tu bổ, tôn tạo kịp thời.

- Cùng với mục tiêu bảo tồn và phát huy giá trị của các di tích lịch sử nói chung, trong thời gian qua, đội ngũ cán bộ công tác tại Di tích Nhà tù Hỏa Lò đã chủ động, nỗ lực không ngừng để đưa Nhà tù Hỏa Lò trở thành một điểm đến nổi bật của du khách khi đến Hà Nội. Tuy nhiên, để thu hút khách đến nhiều hơn với Di tích, cần phải có sự đầu tư thích đáng cho các hoạt động như: Đổi mới công tác trưng bày; Tạo ra các sản phẩm mới; Tăng cường công tác truyền thông và quảng bá về Di tích,... Trong khi đó, nguồn thu phí còn hạn hẹp không có để thực hiện các nhiệm vụ trên. Việc điều chỉnh tăng mức phí tham quan sẽ đảm bảo điều kiện kinh phí để Di tích nâng cao các hoạt động chuyên môn, các hoạt động hỗ trợ. Từ đó, nâng cao hơn nữa chất lượng các dịch vụ phục vụ khách tham quan, xứng đáng là địa chỉ đỏ của Thủ đô.

2.4. Trung tâm Bảo tồn Di sản Hoàng Thành Thăng Long (Trung tâm Hoàng thành Thăng Long)

- Trung tâm Hoàng thành Thăng Long nằm trong khu Trung tâm chính trị Ba Đình có diện tích rộng 18,395 ha, bao gồm: trục Trung tâm Thành cổ Hà Nội và khu khảo cổ học 18 Hoàng Diệu.). Ngày 31/7/2010 tại kỳ họp thứ 34 của Ủy ban di sản thế giới đã thông qua nghị quyết công nhận khu Trung tâm Hoàng Thành Thăng Long - Hà Nội là di sản văn hóa thế giới.

- Khu Trung tâm Hoàng thành Thăng Long - Hà Nội mang trong mình những giá trị nổi bật toàn cầu bởi nơi đây, liên tục trong hơn một thiên niên kỷ là nơi giao thoa các giá trị nhân văn, nghệ thuật điêu khắc, nghệ thuật kiến trúc, kỹ thuật xây dựng, quy hoạch đô thị và nghệ thuật tạo dựng cảnh quan hết sức độc đáo. Đây là trung tâm quyền lực nối tiếp nhau của Việt Nam trong hơn một nghìn năm lịch sử và là minh chứng có một không hai về sự tiến hóa của nền văn minh dân tộc Việt Nam trong lịch sử phát triển của nhà nước quân chủ vùng Đông Nam Á và Đông Á. Khu di sản là nơi ghi đậm những dấu ấn những giá trị biểu đạt văn hóa và những sự kiện mang tầm vóc ý nghĩa toàn cầu. Những giá trị nổi bật toàn cầu đó không chỉ thể hiện ở các di tích, di vật hiện hữu được phát lộ mà còn lắng đọng ở chiều sâu văn hóa phi vật thể và những giá trị tinh thần vô giá được bồi đắp qua hàng nghìn năm lịch sử. Bảo tồn, phát huy những giá trị văn hóa đặc sắc của hàng nghìn năm lịch sử của dân tộc Việt Nam cho thế hệ mai sau là nhiệm vụ hết sức quan trọng và đã được các cấp lãnh đạo Trung ương và Thành phố quan tâm, chỉ đạo.

- Sau khi được mở cửa đón khách tham quan, Trung tâm Hoàng Thành – Thăng long đã thực hiện thu phí theo quy định. Việc tổ chức thu phí tham quan đã tạo những điều kiện rất thuận lợi cho đơn vị phát huy quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm của đơn vị sự nghiệp công lập, góp phần nâng cao chất lượng dịch vụ công để phục vụ nhân dân, phục vụ công chúng ngày càng tốt hơn. Việc thu phí tham quan còn góp phần nâng cao ý thức của người dân, du khách trong việc xây dựng, phát triển phát huy giá trị văn hóa lịch sử của dân tộc của hai khu di sản.

- Nguồn thu phí tham quan được chi phục vụ cho khách tham quan nâng cấp bổ sung phương tiện, máy móc, chương trình tham quan được thể hiện tính chuyên nghiệp; thực hiện cải cách tiền lương cho cán bộ viên chức; góp phần cải thiện đời sống cán bộ, viên chức và người lao động được trích quỹ tăng thu nhập cho cán bộ viên chức và người lao động (năm 2019).

- Năm 2020, 2021, do bị ảnh hưởng của dịch Covid-19, ngành du lịch nói chung cũng như di sản Hoàng Thành Thăng Long nói riêng đã phải tạm dừng các hoạt động phục vụ khách tham quan theo các văn bản chỉ đạo của Trung ương và Thành phố. Nguồn thu phí, lệ phí thăm quan di sản bị giảm sút nghiêm trọng, ảnh hưởng đến các khoản chi phục vụ cho di sản.

- Tuy nhiên với mức thu phí như hiện nay, nguồn chi phục vụ cho di sản vẫn chủ yếu là do ngân sách nhà nước hỗ trợ, đầu tư. Với những giá trị văn hóa to lớn của một di sản văn hóa thế giới, thời gian tới, Hoàng Thành Thăng Long cần được đầu tư tuyên truyền, quảng bá hình ảnh và có những hoạt động phong phú, chất lượng hơn để thu hút khách tham quan trong và ngoài nước. Mức thu phí tham quan hiện nay của Khu di sản văn hóa Thế giới Trung tâm Hoàng thành Thăng Long - Hà Nội cũng rất thấp so với các di sản khác và chưa xứng với tiềm lực hiện có của Khu di sản.

- Nâng cao giá trị, vị thế của Khu di sản văn hóa thế giới Trung tâm Hoàng thành Thăng Long – Hà Nội, di tích quốc gia đặc biệt Cổ Loa để thực hiện mục tiêu đưa khu Di sản trở thành một điểm đến hấp dẫn và quan trọng trong bản đồ du lịch Việt Nam cũng như trong tuyến du lịch tại Hà Nội, tôn vinh giá trị lịch sử, văn hóa, kiến trúc trong lịch sử hình thành và phát triển của dân tộc; đưa khu di sản trở thành điểm thăm quan học tập, nghiên cứu và giáo dục truyền thống yêu nước cho thế hệ sau; tổ chức không gian sáng tạo tại khu di sản góp phần đưa Hà Nội trở thành trung tâm trong mạng lưới các thành phố sáng tạo của khu vực và trên thế giới. Hoạt động đón khách tham quan cần đầu tư, nghiên cứu triển khai với nhiều hình thức phong phú, hấp dẫn như qua hệ thống trưng bày khảo cổ bằng các ứng dụng công nghệ thông tin trong trưng bày triển lãm, sử dụng các thiết bị audio guide, phần mềm thuyết minh tự động; tiếp cận các sản phẩm văn hóa phi vật thể thông qua việc thể nghiệm các nghi lễ cung đình như Tiến Xuân ngư, Ban lịch, Ban quạt..., hệ thống trưng bày chuyên đề về các giá trị văn hóa phi vật thể; ... đem đến cho người xem những hình dung cụ thể bước đầu về Cẩm thành Thăng Long xưa, hướng tới giúp khách tham quan hiểu rõ hơn về giá trị của Hoàng thành Thăng Long - mảnh đất thượng đô kinh sư mãi muôn đời.

- Việc tăng mức thu phí tham quan khu di sản sẽ là cơ sở để góp phần có thêm nguồn lực thực hiện những mục tiêu nói trên và giúp Trung tâm Bảo tồn di sản Thăng Long – Hà Nội thực hiện lộ trình tự chủ đảm bảo đúng quy định của Nghị định 60/2021/NĐ-CP và Kế hoạch 189/KH-UBND của UBND Thành phố.

2.5. Khu di tích lịch sử và danh lam thắng cảnh quần thể Hương Sơn (Chùa Hương).

- Chùa Hương là một tập hợp nhiều đền chùa hang động gắn liền với núi rừng, suối Yến và trở thành một quần thể thắng cảnh rộng lớn, với một kiến trúc hài hòa giữa thiên nhiên và nhân tạo. Quần thể di tích danh lam thắng cảnh chùa Hương bao gồm 21 điểm di tích, khu danh lam thắng cảnh rộng lớn nằm rải rác ở 4 thôn Yến Vĩ, Đục Khê, Hội Xá và Phú Yên thuộc xã Hương Sơn, huyện Mỹ Đức, thành phố Hà Nội, được chia làm 5 tuyến tham quan gồm Hương Tích, Long Vân, Tuyết Sơn, Thanh Sơn-Hương Đài và tuyến tham quan vùng vành đai bảo vệ Hương Sơn, Hùng Tiến, An Tiến, An Phú.

- Trong những năm qua, được sự quan tâm chỉ đạo của thường trực thành ủy, HĐND - UBND thành phố, sự phối hợp giúp đỡ của các cấp, các ngành công tác tổ chức Lễ hội Chùa Hương có những chuyển biến tích cực, công tác quản lý thu, sử dụng phí tham quan danh thắng ở khu vực di tích Chùa Hương đã đạt được nhiều kết quả. Đặc biệt đã đổi mới công tác quản lý, tổ chức từng bước nâng cao chất lượng phục vụ khách tham quan như tạo điều kiện tốt nhất cho du khách đi lại thuận tiện, an ninh trật tự tuyệt đối an toàn; sắp xếp hàng quán gọn gàng; vệ sinh môi trường sạch sẽ; đảm bảo an toàn vệ sinh thực phẩm; bài trừ mê tín dị đoan và các tệ nạn xã hội, để du khách đến Chùa Hương thực sự an lòng xứng tầm với chủ đề lễ hội “Kỷ cương, văn minh du lịch”. Để triển khai công tác tổ chức, đảm bảo Lễ hội Chùa Hương an toàn, hiệu quả, văn minh và để lại ấn tượng tốt đẹp với du khách thập phương. Hàng năm UBND huyện Mỹ Đức đã huy động, trung tập 350 cán bộ, chiến sĩ của các cơ quan, đơn vị thuộc thành phố, huyện. Riêng UBND xã Hương Sơn cũng có 200 người tham gia phục vụ, quản lý Lễ hội. Các lực lượng được trung tập tham gia làm nhiệm vụ phải thường xuyên có mặt 24/24h, kể cả ngày nghỉ, lễ, tết tại các vị trí được phân công để thực hiện các nhiệm vụ được giao để duy trì hoạt động phục vụ lễ hội hàng năm. Lực lượng cán bộ tham gia phục vụ lễ hội tuy phải làm việc liên tục trong điều kiện làm việc, đi lại hết sức khó khăn, vất vả, tuy nhiên do số tiền để lại chi phục vụ cho công tác tổ chức lễ hội còn hạn chế nên mức phụ cấp cho các cán bộ tham gia thấp, chỉ mang tính chất động viên, các trường hợp trực đêm ngoài giờ chỉ được hỗ trợ suất ăn đêm, chưa theo Thông tư liên tịch số 08/2005/TTLT-BNV-BTC ngày 05/01/2005 của Bộ Nội vụ - Bộ Tài chính hướng dẫn thực hiện chế độ trả lương làm việc vào ban đêm, làm thêm giờ đối với cán bộ, công chức, viên chức.

- Để đảm bảo mỹ quan quần thể di tích Chùa Hương, nâng cao chất lượng phục vụ để tạo ấn tượng tốt và thu hút du khách thập phương tiếp tục hành hương Lễ hội các năm tiếp theo, trong những năm gần đây Ban tổ chức thường xuyên chú trọng và nâng cao chất lượng công tác tổ chức, phục vụ lễ hội như đảm bảo vệ sinh môi

trường, xử lý thu gom rác thải, kiểm tra và đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm; mở rộng, sửa chữa và nâng cấp hệ thống giao thông, các công trạm ... Tuy nhiên, do tính chất đặc thù của quần thể di tích Chùa Hương phân bố trên địa bàn rộng, địa hình phức tạp, bao gồm cả đường rừng núi và đường thủy nội địa trên dòng suối Yên, thời gian lễ hội kéo dài, lượng khách tập trung đông, đặc biệt vào các ngày nghỉ, ngày tết, nên mặc dù Ban Tổ chức rất nỗ lực nhưng do chi phí để lại chi cho công tác tổ chức còn thấp nên trong công tác tổ chức, điều hành và phục vụ du khách thập phương vẫn tồn tại nhiều hạn chế, chưa đáp ứng được yêu cầu.

- Thực tế qua các năm cho thấy nguồn thu vé thắng cảnh để lại chi cho các hoạt động tổ chức, quản lý lễ hội là không đảm bảo. Dẫn đến khó khăn trong thực hiện các nhiệm vụ được giao cũng như thực hiện phương án tự chủ tài chính đối với Ban quản khu di tích thắng cảnh Hương Sơn. Năm 2023 do tình hình giá cả thị trường, giá nhân công lao động thuê theo mùa vụ tăng cao nên kinh phí từ nguồn thu phí 30% để lại chỉ đảm bảo chi hoạt động của Ban tổ chức lễ hội chùa Hương nên việc điều chỉnh mức thu phí và tỷ lệ để lại là cấp thiết và phù hợp.

3. Cơ sở pháp lý

- Luật Di sản văn hoá ngày 29/6/2001, Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Di sản văn hoá ngày 29/6/2009;

- Luật phí và lệ phí ngày 25/11/2015;

- Luật trẻ em ngày 05/4/2026;

- Nghị định số 98/2010/NĐ-CP ngày 21/9/2010 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Di sản văn hoá và Luật sửa đổi bổ sung một số điều của Luật Di sản văn hoá;

- Nghị định số 28/2012/NĐ-CP ngày 10/4/2012 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành luật người khuyết tật;

- Nghị định số 120/2016/NĐ-CP ngày 23/8/2016 của Chính phủ về việc quy định chi tiết thi hành Luật phí và lệ phí;

- Nghị định số 60/2021/NĐ-CP ngày 21/6/2021 của Chính phủ về quy định cơ chế tự chủ tài chính của đơn vị sự nghiệp công lập;

- Quyết định số 170/2003/QĐ-TTg ngày 14/8/2003 của Thủ tướng Chính phủ về chính sách ưu đãi hưởng thụ văn hóa;

- Nghị quyết số 21/2022/NQ-HĐND ngày 12/9/2022 của HĐND thành phố phân cấp quản lý nhà nước một số lĩnh vực kinh tế - xã hội trên địa bàn thành phố Hà Nội;

- Thông tư số 85/2019/TT-BTC ngày 29/11/2019 của Bộ Tài chính hướng dẫn về phí và lệ phí thuộc thẩm quyền của HĐND tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương;

- Thông tư số 56/2022/TT-BTC ngày 16/9/2022 của Bộ Tài chính hướng dẫn một số nội dung về cơ chế tự chủ tài chính của đơn vị sự nghiệp công lập, xử lý tài sản, tài chính khi tổ chức lại, giải thể đơn vị sự nghiệp công lập;

II. MỤC ĐÍCH, QUAN ĐIỂM XÂY DỰNG NGHỊ QUYẾT

1. Mục đích

- Việc ban hành Nghị quyết để cụ thể hóa quy định của Trung ương trong việc thực hiện mức thu, nộp, quản lý và sử dụng phí thăm quan danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử trên địa bàn thành phố Hà Nội.

- Đảm bảo cho công tác thu phí được công khai minh bạch, dễ thực hiện tạo thuận lợi cho cơ quan tổ chức, cá nhân thu nộp phí, tạo nguồn thu dùng để bù đắp một phần hoặc toàn bộ chi phí về bảo quản, tu bổ, phục hồi và quản lý đối với công trình văn hoá, bảo tàng và bù đắp chi phí cho hoạt động thu phí.

2. Quan điểm xây dựng văn bản

Đảm bảo phù hợp với quy định của Luật phí và lệ phí; Nghị định 120/2016/NĐ-CP ngày 23/8/2016 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật phí và lệ phí; Thông tư số 85/2019/TT-BTC ngày 29 tháng 11 năm 2019 của Bộ Tài chính; Thông tư số 106/2021/TT-BTC ngày 26/11/2021 sửa đổi một số điều của Thông tư số 85/2019/TT-BTC ngày 29/11/2019 và phù hợp với điều kiện của địa phương.

III. PHẠM VI ĐIỀU CHỈNH, ĐỐI TƯỢNG ÁP DỤNG

1. Phạm vi điều chỉnh: Quy định mức thu, nộp, quản lý và sử dụng phí thăm quan danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử, công trình văn hóa.

2. Đối tượng áp dụng:

Các tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước thăm quan danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử, công trình văn hóa phải nộp phí thăm quan.

IV. MỤC TIÊU, NỘI DUNG, GIẢI PHÁP THỰC HIỆN

1. Mục tiêu

- Thực hiện Luật phí và lệ phí; Nghị định số 120/2016/NĐ-CP ngày 23/8/2016 quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật phí và lệ phí; Thông tư số 85/2019/TT-BTC ngày 29/11/2019 và Thông tư số 106/2021/TT-BTC ngày 26/11/2021 sửa đổi một số điều của Thông tư số 85/2019/TT-BTC ngày 29/11/2019 hướng dẫn về phí và lệ phí thuộc thẩm quyền quyết định của Hội đồng nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương.

- Phí thăm quan danh lam thắng cảnh, phí thăm quan di tích lịch sử và phí thăm quan công trình văn hóa, bảo tàng là khoản thu để bù đắp một phần hoặc toàn bộ chi phí về bảo quản, tu bổ, phục hồi và quản lý đối với danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử, công trình văn hoá, bảo tàng và bù đắp chi phí cho hoạt động thu phí.

- Xã hội ngày càng phát triển, nhu cầu tìm hiểu về danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử ngày càng tăng cao, đặc biệt là nâng cao giá trị, vị thế của các di sản văn hóa đã được Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hoá của Liên hợp quốc (UNESCO) công nhận và di tích cấp Quốc gia, Quốc gia đặc biệt, để trở thành điểm đến hấp dẫn và quan trọng trong bản đồ du lịch Việt Nam cũng như trong tuyến du lịch tại Hà Nội, tôn vinh giá trị lịch sử, văn hóa, kiến trúc trong lịch sử hình thành và phát triển của dân tộc; đưa các di tích trở thành điểm thăm quan, học tập, nghiên cứu và giáo dục truyền thống yêu nước cho thế hệ sau; tổ chức không gian sáng tạo tại các khu di tích góp phần đưa Hà Nội trở thành trung tâm trong mạng lưới các thành phố sáng tạo của khu vực và trên thế giới.

- Việc ban hành Nghị quyết sửa đổi quy định về phí thăm quan danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử trên địa bàn thành phố Hà Nội tạo cơ chế đồng bộ, thống nhất trong quá trình tổ chức thực hiện, tạo điều kiện thuận lợi để triển khai các chương trình, kế hoạch đảm bảo lộ trình tự chủ cho đơn vị sự nghiệp công lập, nhằm đảm bảo triển khai các hoạt động của đơn vị và phù hợp với tình hình thực tế, giảm ngân sách Nhà nước chi cho các hoạt động đơn vị sự nghiệp công, nâng cao quyền tự chủ của đơn vị, tạo động lực và thúc đẩy sự phát triển của việc cung cấp sản phẩm dịch vụ công, thỏa mãn tốt hơn nhu cầu của công chúng.

- Giao quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm, bao gồm cả việc thực hiện nhiệm vụ, tổ chức bộ máy, nhân sự, tài chính nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động, tiết kiệm ngân sách, nâng cao chất lượng dịch vụ công. Đây là động lực để cán bộ, viên chức, người lao động của các đơn vị tích cực phấn đấu, đổi mới hoạt động và nâng cao hiệu quả công tác chuyên môn, đem đến chất lượng dịch vụ ngày càng tốt hơn phục vụ công chúng khi tới thăm quan các điểm di tích.

2. Nội dung

2.1. Tên gọi: Nghị quyết sửa đổi quy định về phí thăm quan danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử, công trình văn hóa trên địa bàn thành phố Hà Nội tại Nghị quyết số 06/2020/NQ-HĐND ngày 07/7/2020 của Hội đồng nhân dân thành phố Hà Nội.

2.2. Đơn vị tổ chức thu phí:

Tổ chức thu phí trực tiếp: Các đơn vị trực tiếp quản lý di tích lịch sử, danh lam thắng cảnh, công trình văn hóa trên địa bàn thành phố Hà Nội.

2.3. Đối tượng nộp phí: Các tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước thăm quan danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử, công trình văn hóa .

2.4. Đối tượng miễn thu phí:

- Người khuyết tật đặc biệt nặng theo quy định tại khoản 1 Điều 11 Nghị định số 28/2012/NĐ-CP ngày 10/4/2012 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của luật người khuyết tật.

- Trẻ em theo quy định của Luật Trẻ em (Người dưới 16 tuổi).

+ Trường hợp khó xác định là người dưới 16 tuổi thì chỉ cần có bất kỳ giấy tờ nào chứng minh được là người dưới 16 tuổi như: giấy khai sinh, thẻ học sinh;

+ Trường hợp không có giấy tờ để xác định dưới 16 tuổi thì áp dụng chiều cao dưới 1,3 m.

2.5. Đối tượng giảm 50% mức phí

- Người khuyết tật nặng theo quy định tại khoản 2 Điều 11 Nghị định số 28/2012/NĐ-CP ngày 10/4/2012 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của luật người khuyết tật

- Người cao tuổi theo quy định tại Điều 2 Luật người cao tuổi là công dân Việt Nam từ đủ 60 tuổi trở lên có thẻ người cao tuổi (hoặc thẻ căn cước công dân/ các loại giấy tờ khác chứng minh).

- Học sinh, học viên, sinh viên từ 16 tuổi trở lên có thẻ học sinh, học viên, sinh viên do các trường thuộc hệ thống giáo dục quốc dân ở Việt Nam cấp.

- Các đối tượng được hưởng chính sách ưu đãi hưởng thụ văn hóa (Trường hợp khó xác định thì chỉ cần có giấy xác nhận của UBND xã, phường, thị trấn nơi người đó cư trú), cụ thể:

+ Nhân dân ở các xã đặc biệt khó khăn miền núi và vùng sâu, vùng xa

- Người có công với cách mạng

- Người thuộc diện chính sách xã hội: Người tàn tật, người già cô đơn; các đối tượng được chăm sóc tại cơ sở bảo trợ xã hội xã hội; Học sinh các trường phổ thông dân tộc nội trú

Đối với người thuộc diện hưởng cả 2 hoặc 3 trường hợp ưu đãi trên thì chỉ giảm 50% mức phí.

2.6. Thời gian không thu phí:

- Đối với tất cả các di tích: không thu phí ngày di sản văn hóa 23/11

- Di tích Đền Ngọc Sơn: không thu phí ngày giỗ Thánh 20/8 âm lịch; các ngày mùng một âm lịch hàng tháng trong năm.

- Chùa Hương: ngày 30, 01, 02 tết Nguyên đán; ngày lễ Phật Đản (15 tháng 4 âm lịch)

- Đền Quán Thánh, Chùa Tây Phương, Chùa Thầy, Làng cổ Đường Lâm: không thu phí các ngày 30/12 âm lịch, ngày mùng 01,02 tết Nguyên đán.

2.7. Mức thu phí:

- Di tích Văn Miếu - Quốc Tử Giám: 70.000 đồng/ lượt/ khách

- Di tích Đền Ngọc Sơn: 50.000 đồng/lượt/ khách

- Di tích Nhà tù Hỏa Lò: 50.000 đồng/lượt/ khách

- Trung tâm Hoàng thành Thăng Long: 100.000 đồng/lượt/khách

- Di tích Cổ Loa: 30.000 đồng/lượt/khách.

- Di tích Chùa hương: 120.000 đồng/lượt/khách (trong đó có 2.000 đồng bảo hiểm khách du lịch)

- Di tích Đền Quán Thánh: 10.000 đồng/lượt/khách

- Làng cổ Đường Lâm: 20.000 đồng/lượt/khách

- Chùa Thầy: 10.000 đồng/ lượt/khách

- Chùa Tây Phương: 10.000 đồng/lượt/khách

2.8. Chứng từ thu phí: Sử dụng Biên lai thu phí do đơn vị thu phí thông báo phát hành gửi tới cơ quan thuế.

2.9. Quản lý sử dụng phí:

*** Đối với di tích Văn Miếu – Quốc Tử Giám, Nhà tù Hỏa Lò, Ban quản lý di tích và danh thắng và di tích thuộc Trung tâm Bảo tồn Di sản Hoàng Thành Thăng Long (Khu Hoàng Thành và di tích Cổ Loa)**

- Đơn vị thu phí nộp NSNN 10%
- Tỷ lệ để lại cho đơn vị thu phí: 90%

*** Đối với di tích Chùa Hương**

- Đơn vị thu phí nộp NSNN: 85% (bao gồm kinh phí tôn tạo, tu bổ khu di tích và kinh phí tổ chức lễ hội cho Ban tổ chức lễ hội, xã Hương Sơn).

- Tỷ lệ để lại cho đơn vị thu phí: 15%

*** Đối với Đền Quán Thánh, Chùa Thầy, Chùa Tây Phương**

- Đơn vị thu phí nộp NSNN: 100%
- Tỷ lệ để lại cho đơn vị thu phí: 0

*** Đối với Làng cổ Đường Lâm**

- Đơn vị thu phí nộp NSNN: 0
- Tỷ lệ để lại cho đơn vị thu phí: 100%

3. Thời gian thực hiện

Sau khi Nghị quyết của Hội đồng nhân dân Thành phố và Quyết định của Ủy ban nhân dân Thành phố có hiệu lực thi hành.

V. THỜI GIAN DỰ KIẾN TRÌNH THÔNG QUA VĂN BẢN

Dự kiến trình Hội đồng nhân dân thành phố xem xét, thông qua tại kỳ họp Hội đồng nhân dân Thành phố cuối năm 2023.

Trên đây là Tờ trình Dự thảo Nghị quyết sửa đổi quy định về phí thăm quan danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử, công trình văn hóa trên địa bàn thành phố Hà Nội đã được quy định tại Nghị quyết số 06/2020/NQ- HĐND ngày 07/7/2020 của Hội đồng nhân dân Thành phố, Ủy ban nhân dân Thành phố kính trình Hội đồng nhân dân Thành phố xem xét, quyết định.

(Hồ sơ gửi kèm theo Tờ trình này bao gồm: Dự thảo Nghị quyết của HĐND Thành phố và các văn bản liên quan)./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Chủ tịch UBND TP;
- PCT TT TP Lê Hồng Sơn;
- PCT UBND TP Vũ Thu Hà;
- Các Sở: Tài chính, Tư pháp;
- Cục Thuế thành phố Hà Nội;
- Kho bạc Nhà nước Hà Nội;
- VPUBTP: CVP.PCVP P.T.T.Huyền, các phòng: KGVX, TH;
- Lưu: VT, KGVX.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN

KT. CHỦ TỊCH

PHÓ CHỦ TỊCH

Vũ Thu Hà

